

KISPESTI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik szombaton.

Előfizetési árak:		FELELŐS SZERKESZTŐ:	FŐMUNKATÁRS:	Hirdetési díjak	
Egész évre	4 forint	HOLBESZ JÓZSEF.	BARTOS GYULA.	Egész oldal	25 frt — kr.
Fél évre	2 " "	KIADÓ:		Fél oldal	14 " — "
Negyed évre	1 " "	A LAPTULAJDONOS-BIZOTTSÁG.		Negyed oldal	8 " — "
Egyes szám ára 10 krajczár.				Nyelvad oldal	5 " — "
— Nyilttér sora 50 kr., Bélyeg-díj 30 krajczár. —				Tizenhatod oldal	4 " 50 "
SZERKESZTŐSÉG:				Legkisebb hirdetés	2 " 50 "
Kispest, Nagy Sándor-utca 45. szám.				KIADÓHIVATAL:	
				Kispest, Nagy Sándor-utca 45. szám.	

Olvasóinkhoz!

A »Kispesti Hirlap« mai számával a folyó év III-ik negyedébe lép.

Köztünk és tisztelt előfizetőink közt fennálló viszony feljogosít bennünket arra a kérelemre, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani, lapunkat továbbra is szíves támogatásba részesíteni és azt ismerőseik, barátaiik körében jóakarattal ajánlani és minél szélesebb körben terjeszteni kegyeskedjenek.

Ezen kérelmet azon ígérettel intézzük olvasóinkhoz, hogy részünkről igyekezni fogunk minden lehető elkövetni arra, hogy a »Kispesti Hirlap« minden kívánalmaknak megfeleljen, *hű tükre legyen társadalmi, kulturális, mozgalmainknak és a közönséget ne csak szórakoztassa, hanem alapos hirszolgálatlalt bőven tájékoztassa minden nevezetesebb eseményről, mely községünkben történik.*

A sajtónak kötelessége ébren tartani az érdeklődést a közügyek iránt, buzdítani és lelkesíteni, beszámolni a *való tények* láncolatában azon eseményekről, melyek közérdek tárgyát képezik és ezzel az olvasó közönség igényeit kielégíteni.

Lapunk *iránya* a régi marad: a társadalmi és kulturális érdekeknek lesz szolgálatában: éber őre és ellenőrzője lesz minden újításnak, szöcsöve az igaz közvéleménynek.

Pártérdekeket nem fog szolgálni, egyesek személyi hiúságát nem fogja legyezgetni, hanem halad továbbra is azon uton, mely nyugodt lelkiismerettel az igazsághoz vezet.

A helyi események megírásánál továbbra is a *tisztesség* lesz jelszavunk.

A családi életet szentélynek tekintjük s szenzáció kedvéért sértő könnyelműséggel nem ütünk mindent dobra: mint eddig sem tettünk s ezután sem tesszük.

Kiváló gondunk lesz arra, hogy a megye és a környék minden érdemesebb mozgalmáról részletes és a valónak megfelelő tudósításokat hozzunk, mely körülményt elősegíti az, hogy számos levelezővel birunk, kik a községünket is érdeklő eseményekről nyomban referálnak.

Vezércikkjeinket a jövőben is a helyi viszonyokból meritjük: igyekezni fogunk hogy mindenkor mindenben az igaznak lehessünk szószólói és védői.

Jóakarattal leszünk a községi mozgalmak iránt s előmozdítjuk, pártfogolni fogjuk azon törekvéseket, melyek a község fejlődésére horderevel bírnak; viszont elnyomjuk, kiméletlenül ostorozzuk azokat, melyek a társadalmi életet megrontani, terrorizálni merészlik.

Tárca rovatunkat továbbra is olyan színvonalon igyekszünk tartani, hogy az nemcsak kellemesen szórakoztasson, hanem a hasznossal is párosulva a közművelődés tényezőjéül is szerepeljen.

Mindezek betartásával, részünkről mindenkor tanusított fáradhatatlan buzgalommal és jóakarattal szemben reméljük, hogy Kispest közönsége tömegesen és lelkesen fog előfizetni lapunkra: a »Kispesti Hirlap«-ra és ezzel fogja bizonyítani, hogy *e lap fennállását kívánja* mint olyant, mely az igényeknek tökéletesen megfelel.

Hazafias üdvözzel:

A »KISPESTI HIRLAP«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

A tanév végén.

A rekkenő hőség is jelzi, hogy az iskolai tanév végéhez jutottunk: *a vizsgálatokhoz.*

A helybeli állami elemi iskoláinkban az évről vizsgálatok f. hó 26-án és 28-án folytak le a tanítók, a szülők, a tanügybarátok általános megelégedésére.

Elhangzott a »Te Deum« az értesítőket is kiosztották!

A tudományok felszentelt csarnokai ezzel az aktuálissal bezárultak, hogy felváltásuk a munka idejét a szünidő arany szabadságával, a megérdemelt pihenéssel, a kellemes szórakozással.

A ki mint vetett, úgy aratott!

A kitartó munkásság és szorgalom jutalmat nyertek, a restség, a hanyagság, a munkátlanság a megérdemelt büntetést.

Valjon hány szülő szemében ragyog örömköny, hány gyermek büszkélkedik *kilünő* bizonyítványával? és viszont, hány szülő könyezte meg gyermeke hanyagságát, hány gyermek bánta meg könnyelműségét, mely bukását okozta? Ki tudná azt megmondani?

Visszapillantást téve a lefolyt tanévre nem a legkedvezőbb körülményekről számolhatunk be, mert a kanyaró járvány, mely két teljes hónapon át tartotta zárva az iskolákat, tanügyi tekintetben káros hatásának tekinthető.

Tanügyünk fejlődése az utóbbi három év alatt oly rohamos előhaladást tett, hogy azzal teljesen meg lehetünk elégedve.

A jelen év azonban a fejlődés fokozatos menetében nem mutathat olyan arányokat mi igen természetesnek is tűnik, mert bárminő kiváló erők is álljanak nevelésügyünk szolgálatában, az elmulasztott időt, az ismeretszerzés és az időhöz kötött tananyag rovására kell betudni.

De nemcsak a kanyaró-járvány okozta nagy szünetelés hátráltatta szépen megindult tanügyi fejlődésünk fokozatos haladását, de a rendszerben beállott változás is, melyet a felállított új osztályok késői megnyitása és ezzel kapcsolatosan kívánatosá vált tanítási változó rendszer is megbénított.

Ez a rendszer szerencsére csak négy osztálynál állott fenn három hónapon keresztül.

Ha mérlegeljük mindazonáltal a lefolyt tanév kifejtett munkásságában az eredményt a legszigorubb kritika mellett is ki kell emelnünk azt a példás ügybuzgalmat, lelkiismeretes működést, melylyel derék tanítóink tanügyünk színvonalát, a mostoha körülmények között is, fentartották és a lefolyt vizsgálatokban kimutatták azt, hogy a mulasztottak pótlása, ha nem is sikerült teljesen, de az előző évek fényes eredményéhez képest jelentékenyebb hanyatlás sem konstatalható.

Hogy tanítóink a jelen évben kettős munkát végeztek, az kétségbe sem vonható, mert az alapvető munkát követő rendszeres — tanterv szerinti — tanítás ép azon fokán ütött részt a kényszer-szünidő, midőn a szerzett ismeretek csak mint halvány fogalmak éltek a gyermek lelkében, de a fokozatos erősítés rendszerébe még nem jutottak.

Elképzelhető tehát, hogy a még teljesen nem állandósított ismeretek minő pházison mentek keresztül a két hónapi semmittevés ideje alatt és minő aggodalom szállta meg nevelésügyünk apostolait, midőn a kanyaró-járvány után megindult iskolázás első napjaiban azt tapasztalták, hogy a mit építettek, az romba dőlt és herculesi munkára van szükség: *az újra építésre* és az ezt követő betetőzésre, de mindezt oly módon, hogy a kiszabott idő keretébe essék.

A kiszabott időnek pedig a java része akkor már átrepült fölöttük és csak rövid idő állt előttük, mely annál inkább serkentette a kitartó munkára, törekvéseik közhasznu beváltására.

Mindezek betudásával tehát, a szokásos formuláktól eltekintve a jelen tanév munkásságát kiváló érdemmel kell kiemelnünk és a nyilvánosság előtt is meg kell dicsérnünk egyenkint és összesen derék tanítóinkat, kik bár elvonulva élnek a társadalmi élet mozgalmaitól, de annál inkább összpontosítják erejüket hivatásos munkájokban, mely a minő fáradságos ép oly áldásthozó.

A számokban, statisztikailag kifejezett eredmény is megnyugtató, bár az elbukottak száma nagyobb, mint az előző években, mit nem a tanítók túlszigorának

kell felróvni, hanem egyedül azon növendékek képességihiányának, kik az időt vesztették és kívánatosá vált gyorsabb haladással szemben előmenetelt tanusítani, eredményt felmutatni nem voltak képesek.

A statisztika nagyobb számmal tünteti föl az előző éveknél az elégséges érdemsorozatot is, melylyel szemben a szülőket hívjuk föl azon jóakaratu tanácsossal, hogy a beállott szünetet gyermekeik javára akként értékesítsék, hogy a gyermekeiket szórakozása mellett a hasznos munkára is szorítsák és szigorubb felügyelet kíséretében szenteltesse nek a tanuláshoz is néhány órát a nap szakában, mert csak így pótolhatók azon hiányok, melyekről ép az érdemleges csekélyebb előmenetelt tanusító osztályozás szolgál bizonyossággal.

Hisz a szülők tapintata, helyes nevelői érzelme oly szépen tudná a szórakozást a hasznos munkával összhangba hozni, csak akaratra van szükség és bölcs belátásra, melyet föltételezünk.

Midőn tehát a jelen tanév bezárultával tanügyünk fejlődését mérlegelve a főnnebb elmondottakat tapasztaljuk, örömmel ismerjük el a haladást, bár nem abban az arányban, mely a multak mértékéül szolgált, mely körülményt azonban a kanyaró járvány által okozott nagy szünetnek tulajdonítjuk egyedül.

Fogadják ezért tanítóink a sajtótól mint a nemzeti tanügy lelkes barátjától a nyilvános elismerés mellett a legőszintébb jókívánatokat a nagy munkát követő kellenes pihenéshez: a szünet boldog napjaihoz.

Fordítsák a két hónapot elfáradt erőik felrészítésére, hogy a jövő tanévben fokozott lelkesedéssel és erővel foghassanak újra hozzá magasztos hivatásuk gyakorlásához, melyre mindenkor Isten áldása száll.

Omikron.

Bódy Lajos.

*»Igy látva múltai egy tavaszt.
Részvéllen ah! ki nézi azt!
Ki hitte, hogy már lesben áll
Ifju szívben a halál.«*

*»Ne sirjatok Ti kedvesek,
Én majd könyörgöm Értetek,
Testvérek csillapuljatok,
Mert élek és boldog vagyok.«*

Egy szál virágot! Engedjétek! Egy szál virágot hadd tegyek még arra a frissen hantolt sirra! Egy szál elkésett virágot és egy visszafojtott, de erővel kitörő forró könyvet arra az ujonan ásott gyöngye nedves földre, a mely alatt a jóság nyugszik.

Régen nem voltam itt. Most itt vagyok újra. Ujra látom a község ismerős utcáit és látom mind a régi ismerős arcokat, csak egyet nem látok, csak egy hiányzik közülök, a Bódy Lajos képe.

Az Árpád-utcában is csak úgy ragyog a meleg, életadó napsugár, mint másutt, végig szalad a virágzó hársfák lombjain keresztül, beszöklök az ablakon, oda, a hol a gyász és szomorúság van. És én nem tudok egy lépést se tenni. Nem merek közelebb jönni. A lelkeket szoritja a visszafojtott könyv. Nem merek belépni a nagy kapun. Elöttem van a szép, fehér haju édes anya. Nem merem megnézni a három testvért, az a fényes könyvesebb a szemükben olyan kinosan beszélne arról, hogy hol a negyedik?

Látom magam előtt a belső kis kerítést, a hosszú, eleven zöld lugas folyosót, fönn a kis filagóriával, előtte két kis fehér szobor. Ott nem láttam mást még, mint vidámságot. A kugli golyók erős koppanása összevegyül néhány élénk fölkiáltással, hangos kacagással. Valaki eljön onnan, odasétál közibénk, csak úgy otthonosan, egy piros kék csikos zoké sapka a fejére csapva. Leül a kis asztal mellé és beszélget csendes hangon, mosolyogva. Közbe simogatja a nagy bozontos kutyáját. És én azt hiszem, hogy még most is ott ül csendesen és czirógatja a nagy lombos kutyát. A belső üveg ajtó félig nyitva van. Valaki arra jár. Nem, nem merek bemenni. Hátha valaki azt kérdezné,

hogy kit keresek? És mit tudnék arra felelni, mint azt, hogy a jóságot keresem.

Gyakran elhal valaki közülünk, valami nagyon ügyes és okos ember, és akkor olyan sajnálkozva mondjuk: »Milyen kár érte, most azt a sok szépet és jót mind magával vitte. Ezt mind nem látjuk, nem halljuk többet.« És most nem jut eszembe semmi, nem tudok arra gondolni, hogy mi veszett el benne, csak azt érzem, hogy Bódy Lajos nincsen. Pedig senkim se volt ő nekem. Se rokonom, se jó barátom, csak ismerősöm. Nem sokat beszéltem vele. Nem is gondolkodtam sokat róla és mégis, sohasem sirattam meg még barátot fájóbban, őszintébben, mint őt. Talán nem is nekem hiányzik, hiszen én ritkán láttam. De a világot sajnálom, mert egy igazán jó lélekkel most kevesebb van. És az úgy is kevés volt mindig.

Bódy Lajos nem az volt, a ki egy látásra lebilincsel mindenkit, a ki mindenkinek eltalálja, hogy mivel tudjon kedvezni, nem az, a kiről beszélnek tízen, húszan és mindegyik valami mást tud mondani róla, valami szépet, föltűnőt, érdekeset, Bódy Lajost az szerette, a ki igazán ismerte, de az, azt hiszem, mindenki. A barátait nem is kérdezem. Tudom, hogy szerették, kellett szeretniök. Sokszor föltételeznek valakiről valami erőszakos, vagy nem éppen szép eljárást, a mi nem egyezik annak jellemével. Rendesen kételkedünk rajta, vagy éppen nem hiszszük el. De azt hiszem, ha Bódy Lajost állítottak volna valami olyat, azon legfeljebb mosolyogni lehetett volna, annyira képtelenség lett volna az még gondolatnak is. Bódy Lajos talán senkinek sem okozott nyugtalan álmokat, kinos tépelődést, de mindig valami csendes testvéri érzés fogott el a neve említésénél, a mi olyan jól esik az embernek, olyan édes megnyugvás ebben a lármás, czivódó, ideges világban. Bódy Lajos jóságos képe olyan észrevétlenül bevette magát a lélek mélyébe, mind egy csendes, de kiirthatatlan mélységes rokonszenv. Csendesen el van a szív fenekén, hogy az ember alig tud róla. Fölötte járnak, kelnek ragyogó, színes képek. És most egyszerre, mikor azt mondják, hogy nincs többé, előtör a lélek mélyéből és helyet követel magának minden gondolatban. Oh a halottnak nagy hatalma van! Mintha az a lehunyt szemű szép fehér

„A KISPESTI HIRLAP“ TÁRGZÁJA.

Bódy Lajos.

*Száll a gyöngye esti szellő
Kis virágon átrepül,
Nem halljátok? mintha sirna,
Fájó hangon, mintha hívna,
Hogy ne szálljon egyedül.
Jöjjetek el jó testvérek,
Jöjjen oda minden lélek,
A hol gyászvirág van hintve,
Nem látjátok mintha égne
Viaszgyertyák sárga fénye?
Bódy Lajos kiterítve.*

*A haragnak lelke is van,
Hideg érznek szíve fáj.
A mint kongva nagyot dobban,
Kinek fáj a szíve jobban?
Rezgő hangja sirva száll.
Kiért zokog, kiért érez,
Érző lelkében kiért vérez
Áthatva a szívekig?
Kérdezi a szellő sugva
És felel rá kongva, zúgva
Bódy Lajost temetik.*

*Behantolva áll a halom
Elhintve rajt száz virág,*

*Ellemelve annyi jóság.
Kedves gyermek, édes testvér,
Ellemelve egy világ.
Hintsetek rá kis virágot,
Nefejejtset, gyöngyvirágot,
Földnek ékes gyermekit,
Minden nyiló gyenge rózsza
Boruljon rá a halomra,
Mert a jóság nyugszik itt.*

E. M.

A székelygyilkolás.

Irta: Hentaller Lajos.

Alig van nemzet, melynek emlékében ne lenne a multnak egy oly napja, mely fájó érzetet ne ébresztene kebelében. A francziának a Bertalan-éj, az olaszoknak Haynau bresciai működése; nekünk magyaroknak, régebben Caraffa eperjesi vértörvényszéke, most, a közel multban 1849. október 6-ika és Arad, Temesvár, a pesti újépület, Pozsony s Kolozsvár. És a többi, a többi!

A derék, nemes székely nemzetnek is van ily fájó, lélektrázó napja, a »Siculicidium«, a székelygyilkolás gyászos emléke Mádéfalván, Csikszéken.

A székelyek felültek Rákóczy mellett. Évtizedeken kitarítottak a szabadsághős oldalán. Végösig küzdöttek az osztrák ellen, mert az a nemzeti alkotmányt akarta megszenmisíteni már akkor is, — mint azelőtt és azóta. Amikor

Rákóczi vitézei árulókká lettek s lerakták a fegyvert, az osztrák kegyetlenkedés elkezdődött a náluk megszokott módon.

Elért a bécsi kéz egész Erdély határszéleig. Már 1708. február 9-én a felesikiak Mádéfalván letették az esküt Leopoldnak. Ugyancsak ebben a faluban ült össze 1708. október 1-én Kászon, Gyergyó és Csikszék közgyűlése s kegyetlen rendeleteket hoztak a kuruczok és a kuruczokkal czimborálók ellen.

Amikor az európai hatalmak Mária Teréziát megtámadták, akkor az osztrák a nemes székelyeket zsoldos seregbe akarta sorozni. Ez ellen felzudult a [székelység. Vonakodott fegyverhez nyulni.

A bécsi katonai kormány Bukow osztrák generálist bizta meg a toborzással. Az első kísérletek 1762. év november 24-én történtek.

Bukow tisztikarával Gyergyó-Szt.-Miklósrá ment s ott akarta a népet zászló alá esketni. Itt a nép nevében Ambrus Ferencz fogadta a generálist s kijelentette, hogy a székelyek ezt az eljárást a »népjogon elkövetett sértésnek tartják« s ezért nem fognak fegyvert.

Bukow másnap Ambrus Ferenczet, a nép vezérét magához hívatta s előbb hízegéssel, majd pénzigéretekkel akarta a bécsi udvar részére megnyerni. Ambrus Ferenczen nem fogott a kísértés.

Ekkor aztán Ambrust megakarta retenteni:

halott csendesen követelné, hogy most minden szív csak ő vele legyen telve.

Nem láttam halottan, de azért előttem van és tudom, hogy szép volt. Látom a mint a gyertyák sárga fénye oda vetődik viaszszinű néma arczára. És látom, hogy szép. Hiszen a halál fenséges nyugodtsága elsimitja még az erőszakos szilaj vonásokat is, kiengeszteli a haragtól égő arcot. Hát hogyné lett volna szép az, a ki sohasem vétett senkinek.

Nem láttam a koporsót, nem láttam rajt a nevét, de azt hiszem azon a koporsón elég lett volna név helyett ez a szó: Jóság. Sokszor elképzelem magamba: »Valjon van-e valaki, a ki Téged nem szeretett.«

Annyi feltűnő, érdekes arc van a világon a mely akaratlanul újra meg újra megjelenik előttünk, ébren vagy álomban. Mihelyt azonban hosszabb időn nem látjuk, elfelejtjük, és nem tudjuk többé, milyen volt. Bódy Lajos képe csak akkor volt előttem, ha igazán láttam vagy ha éppen eszembe jutott, ha beszéltek róla. De azért oly tisztán látom most minden vonását, hogy ha festő volnék, le tudnám festeni.

Egyszer ott álltam a kis szalonban a zongora mellett, a szemem odaesett egy arcképre, a fiatal, erős, egészséges Bódy Lajos képére. Valami gyermekes jóság ömlött el az egész arczon s nekem akaratlanul kiszaladt a számon, jaj de hercezig! Magamban sohasem hittam másképp, mint jó Lajoskának. És most olyan kínos vágyat érzek, hogy még egyszer láthatnám, csak egyszer beszélhetnék vele, olyan jól esnék a szemébe mondani: »Jó Lajoska«.

Az előtt sokszor jártam itt. És sohasem jutott eszembe, hogy e sok járó kelő között éppen Bódy Lajost keressen. Nem néztem körül, hogy nem lép-e ki valahonnan, a mikor jöhetett volna. És most mikor tudom, hogy nem lehet, úgy elnézem ezt a sok szaladgáló embert s ha egy hasonló alakot látok, úgy szeretnék az arczába nézni, hogy hátha ő az.

A kis vasutra szállnak föl egyik a másik után, idegen, ismerős, és egyik sem ő. A vendéglő ajtaja nyílik. Összerezzenek. Önkénytelenül is odanézek, hogy nem látom e kijönni rajta.

Itt láttam utoljára a kis vasuti kocsiban.

Bundában volt még, tél volt. Beszélt az elmúlt nyárról, Igló-Füredről. Azt mondta, hogy jövő tavaszra odamegy újra. De lehet, hogy máshova megy. És csakugyan máshova ment. Oda nézek hirtelen. Hátha most is ott ül. A vonat aztán élesen füttyül és megindul. Ugy szeretném megállítani, hogy ne menjen még, várjon, valaki még nincs itt, valaki még hiányzik. És mikor aztán mégis megindul zuhogva, lármázva és látom hogy már senki sem szállhat föl, az Árpád-utczát sem látom már, egyszerre előnti a kin az egész lelkemet és szeretnék sirni, zokogni és kikiáltani az egész világra: »Bódy Lajos hol vagy?« És akárhova, akár mire nézek, mindig csak azt az arcot látom és bármire gondoljak, akármiről beszéljek, minden gondolatnak a vége: »Bódy Lajos«.

Itt a vonaton valaki majálisról beszél. És nekem egyszerre eszembe jut egy majális. Régen volt, évekket ezelőtt, ott a kis erdőben, Kispest és Szt.-Lőrincz között. És ott voltak azok a kedves régi ismerősök. Valaki ott járkál közöttük felkötött karral, csendesen tréfálkozva. Érzem az erős karbol szagát, és látom, hogy azért ő csak járkál és segít mindenkinek. Itt jobb hely lesz, erre tessék! És tologatja fél kézzel a padokat, asztalokat, és közbe erősen odaüti a fájós karját. Mikor aztán az édesanyja elkialtja magát: »Jézusom Lajos« akkor meg ő czirogatja meg a mama karját s ő kérde tőle tréfásan mosolyogva: Ugy-e már nem fáj? És egyszerre úgy látom, hogy az a sok viruló lombos fa összehajlik és a harmatos levelek egymásra hajolva úgy súgják, sírják egymásnak: »Mehalt a jóság!« És az egész kiserdőn végigfut valami fájó zúgás, lenn a nedves fűben, fönn a lombok között, fűszál a virágnak, virág a madárnak, madár a zöldágnak könyezve súgja és az egész erdő sirva zúgja: »Mehalt a jóság, meghalt a jóság!«

Óh sirjátok ki az egész világra, zokogjátok ki messze földre, hogy az a harang nem hiába zúgott. És sirjátok el mindenkinek, annak is, a ki nem ismerte, a ki sohasem látta, hogy az halt meg, a kinél jobb nem volt a földön. És ne szóljon a zene, ne járjon a táncz, de sirjon velünk minden jó lélek, mert Bódy Lajos halt meg, az a kedves, jó Lajos, a ki mindenkit szeretett, és a kit mindenki szeretett. Óh

hadd szóljon a harang még egyszer Bódy Lajosért. És jöjjön el még egyszer mindenki, a ki szerette és mondjuk el neki még egyszer sirva, szeretve, testvéri szívvél: »Isten veled, Bódy Lajos! A viszontlátásra jó Lajos!« Hintjük be sirját virággal, könnyel, boruljunk le sirjára még egyszer, és imádkozzunk érte testvérek:

»Örök jóságú irgalmas Istenünk! Te a ki mindenütt jelen vagy, Te a ki minden lelket látsz! Eljöttünk mi a Te országodba és elhoztuk azt, a kit nagyon szeretünk. Nem zúgolódunk, de vérző szívvél könyörgünk, hogy adj enyhülést a fájó lelkünknek. Te tudod mért hull el a virág, mikor a legszebben nyílik, tudod mért nyílhat a csillagvirág csak akkor, mikor a rózsza már elhervadt, tudod, mért hal meg az ifju oly gyakran előbb, mint az agg. Te tudod mért veszed el a legkedvesebbet. Te tudod Atyánk és mi nem kérdezzük miért? Im elhivat közlünk, a kit szeretünk nagyon és a ki jó volt nagyon. Nem kérdezzük miért, csak könyörgünk érte és a mi lelkünkért Istenünk!«

A nagy lélek gyarló testtel egyesülve gyakran homályban van, a test álutra vezet és nem látja a fényt. »Mert jóllehet a lélek kész, de a test erőtlensége.« A gyöngye test tévedhetett óh Urunk, de a lélek nem vétett soha, az jó és igaz volt mindig. S most levette minden földi gyöngeséget, a tiszta lélek hozzád kívánczik óh Atyánk! Óh fogadd be őt oda, a hol a jók és igazak vannak, a hol Te vagy és a Te dicsőséged Istenünk! Te az örök szeretet és isteni jóság kútfeje fogadd kebeledbe a megtisztult emberi jóságot.

De óh Uram, tekints azokra is, a kik itt maradtak. A virág ott fönn nyílik tovább a fényben, de a gyökér itt lenn a porban vergődik. A szem homályos a könyvtől és nem látja az örök élet világát, csak az enyészett fergeit. Óh Istenünk, adj erőt szent lelkeddel, ne engedd, hogy lefelé nézzünk, a hol gyász és elmulás van, hanem fölfelé, Te hozzád, a hol az örök élet és örök szeretet világol. Óh hallgass meg a mi forró könyörgésünket, mi Atyánk, Istenünk, ki az egekben vagy! Adj enyhülést a vérző szíveknek es adj a jóságnak boldogságot, Amen!

E. M.

— Vagy vegye rá a népét a fegyverforgásra, vagy meg fog halni!

Ambrus Ferencz szilárd, kemény hangon válaszolta:

— Inkább meghalok, semhogy nemzetem szabadságát eláruljam. Ha engem felakasztatsz, azzal Gyergyó nem vall kárt!

Bukow generális erre Ambrus Ferenczet vasra verette. Amidőn a nép ezt megtudta, Bukow lakására rohant s felakarta konczolni, mire Ambrus Ferenczet a megrémült osztrák zsoldos szabadon bocsátotta. A nép azonban még akkor sem csillapult le s kicsiny hízja, hogy Bukóvot és tiszteit tényleg meg nem ölte.

Látva, hogy az erőszak nem használ, a gyergyó-szentmiklósi lelkészt, Sikó Józsefet vesztegette meg Bukow, a ki negyven szentmiklósi székelty rávett, hogy esküdjenek fel az osztráknak. Ezután folytatta a felesketést a falvakon, az ellenszegülőket pedig, közöttük most már Ambrus Ferenczet is egyenkint elfogatta és vasra verve a csikszeredai várba hurczoltatta, ahol tizenégnapig raboskodtak.

Gyergyóból Bukow október végén Csikba ment s a Csik-Szeredára összegyűjtött népet felakarta esketni.

Ezek vonakodtak, valamint a háromszékiek is. Itt ismét vesztegetéssel sikerült nehányat az osztrák részére megnyerni.

1763 januárjában a székeltyek Lázár Imrét felküldték Bécsbe, hogy adja elő sérelmeiket.

Bécsből Siskovits József tábornokot küldték le a dolguk állásának megvizsgálására, ki ugyanaz év pünkösdjén el is jutott Fogarasig, de ott megbetegedvén, visszafordult. Ekkor azután, november végén katonai bizottság érkezett Gyergyóba, mely a gyergyóiakat, — hálbüntetéssel fenyegetve. — kényszerítette a fegyverforgásra.

Karácsonykor a bizottság Csikba ment s Tapolezán ütvén tanyát, a felső falvak lakóit feleskette.

A székeltyek, ős szabadságukban látva magukat sértve, a Mádéfalva mellett levő Szalonka völgybe gyűltek össze s megtagadták a fegyver felvételt. Együttal elhatározták, hogy a háromszékieket is felszólítják csatlakozásra.

A katonai komisszió az egybegyűlteket felszólította, hogy oszoljanak szét. Amikor felszólításának nem engedtek, az összegyűlteket nejeit és gyermekeit kiűzték lakaikból s daczára a szigorú téli időnek, kiverték az erdőbe, hogy ezáltal kényszerítsék az egybegyűlteket szétoszlásra.

Mintegy ötezer főnyi tömeg huzódott a Szalonka völgyből Mádéfalvára, hogy átadja a székeltyek kérvényét a katonai komisszionak.

Sötét viharos éj volt, — írja az egykoru krónikás Gasteiner, — melynek leple alatt a legiszonyabb gyilkolás ördögi terve készült. A katonaság körülfogta Mádéfalvát. Ágyukat szegeztek ki s midőn a nép küldöttei, élükön

vezérükkel Borossal, — a petíciót át akarták nyújtani, — a halál érczkutyái megszólaltak, — Boross és társai halva rogytak össze. Az ágyudörgés volt a jel az általános öldöklésre! A falu szélső házait felgyújtották s azok világánál folytatták a vértlázító öldöklést.

A dühös felpálkázott zsoldos sereg rárohant a fegyvertelen, védtelen népre. A nép, elmentállás nélkül szent zsoldárokat énekelve, hősies hidegvérrel várta a mártyr halált.

Az embértelen vérengzés reggel kilencz óráig tartott, a mikor mindazokat, a kik még életben maradtak Csik-Szeredára hurczolták s a vár földalatti üregébe dugták, még pedig olyan menységben, hogy a szerencsétlenek nem voltak képesek le se ülni.

A halottak számát ma sem tudjuk bizonyosan. Az éj homálya alatt legvilkolt szerencsétlenek holtesttét másnap a szomszéd falvak derék lakói temették el. Számosan vízbe fulltak. Sokan az erdők rengetegeibe menekülve, ott haltak el sebeikben. A hajléktalanul bolyongó özvegyek, árvák és gyermekek, megfagyásnak kitett száma határtalan.

Igy hajtotta végre Bukow osztrák generális a gyáva népdöklésnek legiszonyabb tettét, melynek következtében a megrettent székeltyegre ráerőszakolta az osztrák fegyvert és uniformist.

HIREK.

A „Petőfi ifjusági kör” közgyűlése.

A nagy lelkesedés között megalakult »Petőfi Kör«, mely oly szép reményekkel kezdte működését, hosszú idő óta hirt sem hallatott magáról. Ezt a hallgatást sokan arra magyarázták, hogy csendes halállal mult ki intézményeink sorából. Szerkesztőségünk asztalán fekvő meghívóból mást olvasunk ki, azt, hogy a kör július 12-én délután 7 órakor a Stefán vendéglőben közgyűlést tart, melyen a megüritült alelnöki állást fogják betölteni, mi annyit jelent, hogy a kör csak pihent és most újra erőre kap. A legilletékesebb forrásból tudjuk, hogy ezen hosszú pihenésnek azok a zavarok szolgálták okául, melyeket a körnek volt alelnöke inscenírozott váratlan távozásával. A rend ma már helyre állt és a közel jövőben már ott fogjuk látni a kört üdvös működésében a közművelődési téren, melynek terjesztését célul ki is tűzték. A kör, mint halljuk, magán helyen fog szállást ütni és a kör tagjainak ital szükségleteit házilag fogják kezelni, mely mindenestre csak előnyére fog válni és már ezért is sokat fog magához vonzani. Az irodalom ápolása és terjesztése céljából saját kebelében szerkesztett lapot fog kiadni, mely mint lapunk melléklete jelenik meg havonként. A legközelebbi választmányi gyűlés már ki is fogja írni a pályázatot egy elbeszélésre és lyrai költeményre, melyek közül a pályanyertes már az első lapszámban fog közre tétetni. A közgyűlés lefolyásáról egyébiránt referálunk.

Kérelem.

Botka Tivadar, az ev. ref. hitközség gondnoka ez uton kéri fel mindazokat, kik a templom építési költségeinek fedezésére kibocsájtott gyűjtő iverk birtokában vannak, hogy azokat legkésőbb f. hó 15-ig visszazárazmatatni sziveskedjenek.

Az ebek megrendszabályozása.

A községi előjáróság igen szigorú rendszabályt hozott az ebtartókra. Ezen rendszabály értelmében az ebtartók kötelesek a nap szakán át este 7 óráig ebeiket kötve tartani és csak ez után szabadon eresztetni. A rendszabály szerint ha a nevezett időben az utcán kóborló ebet, a pecsér által elfogadtatnak, úgy azok semmi áron sem válthatók vissza. E rendszabály, mely az ebtartókat egy kissé érzékenyen érintette, úgy látszik azért hozatott, hogy ezzel is védve legyünk az esetleg kitörő ebdüh szomorú és végzetessé válható következményei ellen. Dicsé-

ret illeti ezen óvintézkedésért az előjáróságot, mert sok támadható szerencsétlenségnek vette ezzel elejét.

Tűzoltóink egyenruhája.

Az érdemlegesen megalakult tűzoltóegylet, mely szép számban toborozta össze a tagokat, megkapta egyenruháját. F. hó 27-én volt ezeknek az egyenruhának a kiosztása, mely általános örömet okozott. Miután pedig az öszzgyakorlatoknak ez ideig csak az egyenruházat hiánya volt a hátráltatója, hisszük, hogy legközelebb már diszkivonulás tartatik és a gyakorlatok rövid idő alatt ügyesen képzett tűzoltó gárdát teremtenek a község tűzbiztonságára. Az egyenruhát nem a tagok szereztek be önköltségükön, hanem az egyet saját pénzalapjából fedezte és így a legkedvezőbb viszonyok állanak fenn a tagszaporodás, illetőleg a belépésre.

Jutalmazás az iskolában.

Említettük annak idején, hogy néhány tanügybarát jutalmakat ajánlott föl elemi iskolánk azon tanulóinak, kik úgy erkölcsi, mint előmenetel tekintetében társaik felett kitűnnek és osztálytanítóik ajánlására a jutalmazásra érdemesek. Ezek a jutalmak a vizsgálatok folyamán ki is osztattak, még pedig a következő kitűnő tanulóknak. Diszkötetű könyveket kaptak jutalmul: Godor István, Dunki Ferencz, Moszler János, Matuschek Lajos, Czárda István és Mészáros Béni, a felső kispesti IV. osztály tanulói. A Dr. Bókay által felajánlott két aranyat két kitűnő előmenetelű szentlőrinczi növendék nyerte jutalmul: Asztalos Sándor és Fűri Béla. Tanügy szempontjából e jutalmazások nagy horderejűek, mert jövőre buzdításul szolgálnak még a gyöngébbeknek is arra, hogy kitüntetésre érdemesekké váljanak és ezzel eredmény tekintetében is kedvezőbb viszonyoknak válik kuforrásává szép fejlődésnek indult tanügyünk. Mindazon tanügybarátok, kik nemcsak kiváló érdeklődéssel és erkölcsi támogatással, hanem ily nemes módon is hozzájárulnak tanügyünk emeléséhez, fogadják tőlünk is nagyrabecsülésünk örömteljes kifejezését.

Plebánosunk öröme.

Ribényi Antal érdemes plebánusunk végre elérte célját. Az a sok panasz, mely lehangzott ajkairól az elvégezhetsen sok teendő miatt, ma már részben orvosoltott. A váci püspök ő Nagyméltósága Schlager Árpádot nevezte ki plebánusunk mellé segédlelkésznek. Tehát lesz káplánunk! Ez az öröm nemcsak plebánusunké, hanem Holbesz Józsefé is, ki ily mó-

don szintén fel van mentve attól a fárasztó nagy munkától, mely reá nehezedett. A káplán a napokban foglalja el állását. Üdvözöljük körünkben.

A tanoncok vizsgálata.

A község által fentartott alsófoku ipariskolában a zárvizsgálatok f. hó 28-án tartattak meg a felügyelő-bizottság tagjainak élénk érdeklődése mellett. A vizsgálatok a legszebb eredményt tüntették fel és azt igazolták, hogy ipariskolánk tanügye évről-évre emelkedik, mi annál örvendetesebb körülmény, mivel iparosaink jövőjét egyedül azok intelligenciájába véljük biztosítani, melyre az ipariskola jól felfogott működése reményt is nyújt. A felügyelő-bizottság tagjai közül ett láttuk: Dorfner Antal, elnököt, Szokody Jánost, Szabó Pált, Ujj Benőt és Banai István. A tanügybarátok közül Rády Mihály ügyvédet. Valósággal meglepetést okozott a vizsgálaton megjelentek előtt az a szép rajzkiállítás, mely az iparos növendékek haladásáról, képességeiről, ügyességéről tett tanubizonyosságot, mi mindenestre a rajzcsoport vezetőinek érdeme. Ezen nyilvánosan is nyugtázott elismerés mellett reméljük, hogy azon kérelmek, melyek az ipariskolai tanítók részéről legközelebb a felügyelő-bizottságot felfogják keresni, a legérdemesebben lesznek meghallgatva és elintézve. E kérelmek sarkpontja pedig a fizetés emelése. Bizunk a felügyelő-bizottság és a képviselő-testület igazságérzetében.

Adományok.

Az ev. ref. templom építkezésének költségeihez újabb a következő nemeskeblű adakozók járultak: Taty Janka Budapest 50 kr. Göttmann Károlyné szül: Tatai Ilona 1 frt. Takáts Pál 50 kr. Fogadják az adakozók a nyilvánosság előtt is az ev. ref. gondnokság hálás köszönetét.

A szentlőrinczi népliget haszonbérlete.

Ismeretes, hogy a szentlőrincziek a Népliget használásáért évenként 2 császári aranyat fizetnek Dr. Bókay Árpád birtokosnak, ki ezt a kihatott erdő részletet a nagyközönség szórakozására átengedte. — Mint megirtuk volt, Dr. Bókay ezt a két aranyat a szentlőrinczi iskolás gyermekek jutalmazására kívánta fordítani, mely intencionálnak Winkler Imre igazgató meg is felelt, kiosztván azokat a szentlőrinczi iskola két legkitűnőbb tanulójának. Mult cikelyünk tehát csak annyiban szorult helyreigazításra, hogy Dr. Bókay állandóan ily célra kívánja fordítani a két aranyat, melyről Winkler Imre igazgatót ily értelemben értesítette is.

Nagy
verseny
tekézés.

Verseny-tekézés értékes díjakkal!!!

Nagy
verseny
tekézés.

Van szerencsém a teke sport kedvelők figyelmébe ajánlani állandóan gondozott, a modern igényeknek teljesen megfelelő teke-pályámat, melyet **vasár- és ünnepnapon** a közönség szolgálatára bocsájtok.

F. hó 29-étől, Péter Pál napjától kezdve szent István napjáig nagy díjtekedobás a következő értékes tárgyakra.

I. díj egy zenélő automata	értéke: 160 frt.
II. » » arany óra	» 60 »
III. » » opál gyűrű	» 30 »
IV. » » hektóliter finom bor	» 20 »

Három dobás 20 krajczár.

Kitűnő ételekről és italokról gondoskodva van.

Hazaifias tisztelettel

STEFÁN JÁNOS,
vendéglős.

Nagy
verseny
tekézés.

Nagy
verseny
tekézés.